

forhøre Parterne i civile Sager. Siden den Tid se vi jo, hvad det betyder med Dommerens Forhør; disse Forhørsdommere, som sendes ud fra Justitsministeriet, de forhøre ikke blot Parterne, men de putte dem i Hullerne uden at have mindste Medfølelse med dem, og uden at der kan tænkes at ramme dem Gran af Ansvar selv for Højesteret. Jeg kan tale af Erfaring; jeg har set en Sag, som nylig blev paadømt ved Højesteret, det var mod Kollektor Henriksen, hvis Defensor jeg var. For denne Mand satte man ved Underretten en Procurator til Forsvar, der forlangte ham dømt, og som ikke en Gang nedlagde en Frisindelsespaastrand for ham. Denne Sagfører har altsaa viist, at han ikke i mindste Maade forstod denne Sag; han fik glat væk Salær endogsaa ved Højesteret. Saaledes gaar det, at baade de, der gjøre Ingenting, og de, der gjøre alt for Meget, slippe aldeles fri for Ansvar, men det er ikke det, som Befolkningen er tjent med. Det er imod en saadan Fremfærd, jeg reiser mig her i Thinget for at forlægge Landets Lov og Ret, og da siger jeg, Umiddelbarheden er dømt ved disse Kommissionelle Dommere, som nu have bereist Landet og ere i Færd med at sætte det ene Hold ud af Arreften paa samme Tid, som de trække det næste Hold, Ikke-Forbrydere, ind. Dernæst skal jeg nævne en anden Ting, som de havde for i Proceskommissionen, og hvorefter de lavede et helt nyt System, det var Tvangsauktionsindretningen. Jeg modsatte mig den Gang denne Indretning og sagde, at den var upraktisk. Dersom nu de Herrer havde faaet den ekstraordinære Proces sat igjennem, som de da ville have, og det skulde have været anvendt nu i denne Tid, hvor vi have et saa stort Overtal af Tvangsauktioner, da vilde det have viist sig, hvor upraktisk det var, og hvor lidet det stemmede med den hidtilværende Udvikling. Saaledes kunde jeg blive ved at gjennemgaa, hvad jeg her har sagt under Procesbehandlingen, at det, som vi have studt ud i vort Forslag til Procesudvalget og den Gang til Folkethinget, er det Fremmede, det er det Nye og Ubrugelige, som enhver Praktiker kan se, men Proceskommissionen havde den Feil, at der ikke var praktiske Mænd deri, indtagen Advokat Broch, og denne Sagfører, der maaste var den ypperste ved Landets øverste Domstol i sin Tid, gav ogsaa et i Hovedpunktet afvigende Votum i Sagen. Derfor tror jeg, at naar vi opponerede mod Proceskommissionen, saa stode vi i Grunden paa vort Fædrelands Ret; det er nu 6 Aar siden. Hvad der nu kommer frem af Retspleie,

opfordrer tilstrækkeligt Folkets Repræsentanter til at blive paa den Jordbund, hvorpaa vor Retsudvikling har staaet, og blive i den Gænge, som Grundloven foreskriver, at vor Retspleie skal gaa, og Andet er det ikke, vi forlange. Men jeg siger: Lad os ikke her i Thinget i denne Sag diskutere om Smaating og Paragraffætninger, lad os faae en Afstemning over Hovedpunkterne, og lad det staa som et Bidne om, hvad vi ville, efter at Grundloven har paabudt disse Hovedsætninger, hvad vi ville omtrent 40 Aar efter den Dag, da Kong Frederik satte sin Haand under disse Sætninger. Jeg siger som en ivrig Tilhænger og Beundrer af denne Konge: Vi ville her prøve at give et nyt Vidnesbyrd om, at vi ikke ere vanflægtede fra 1848.

Forslagsstilleren (Leth): Da ikke flere synes at ville udtale sig, skal jeg afslutte Forhandlingerne med nogle ganske korte Bemærkninger. Jeg er overbevist om, at dersom det ærede Medlem fra Viborg (Klein) ikke havde været i Proceskommission, vilde jeg have havt ham paa min Side til dette Forslag i dette Dieblif. Thi, som min ærede Sidemand, der sidst havde Ordet (Alberti), fremhævede, er det jo det ærede Medlem fra Viborg, som praktisk har sat det i Scene, som nu har bestaaet i næsten 25 Aar, og som i Hovedsagen forlanges i dette Lovforslag. Det ærede Medlems Angreb paa enkelte Punkter skal jeg ikke forsøge at tage op alle; men der er dog nogle, som jeg kunde ønske at sige et Par Ord til. Det ærede Medlem talte om, at den Procedure, som er foreslaaet i Lovforslaget, og som er den samme som i Sø- og Handelsretten og ubviklet lige saa udførlig som i Sø- og Handelsretten, ikke vil medføre nogen Forforning af den Tid, hvori Processer pleie at vare. Jeg forstaaer ikke, hvorledes det ærede Medlem kan sige dette. Han, som med saa stor Ære og saa stor Dygtighed, som vi Alle anerkjende, har siddet i en Række af Aar som Formand i Sø- og Handelsretten, veed jo — og det skyldes ærlig hans Fortjeneste — at den Procedure, som der findes Sted, i høi Grad er stillet til at forlorte Processernes Langvarighed og i stort Omfang har gjort det; hvorledes kan han saa her sige, at det ikke vil blive Tilfældet? Jeg skal ikke komme nærmere ind paa den Skriftlighed, som det ærede Medlem ligesom den høitærede Justitsminister omtalte knyttede sig til Forslaget. Den er jo forsøgt affaaeret saa meget som muligt, det er det meget Skriveri, man skal undgaa, naar man vil have en hurtig Gang i Retspleien. Jeg